

Ács: Concó-patak torkolati vidéke természetvédelmi terület

Kezelési terv

2024

Készítette: Barina Zoltán

Tartalom

1.	Azonosító adatok	3
1.1.	Jogszabályi háttér	3
1.2.	A védett érték adatainak frissítése	3
1.3.	Dokumentumfotók.....	7
2.	Természetvédelmi célkitűzések	8
3.	Részletes természetvédelmi kezelési terv	9
3.1.	Természetvédelmi stratégiák	9
3.2.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak.....	10
3.2.1.	Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	10
3.2.2.	Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme	10
3.2.3.	Látogatás.....	10
3.2.4.	Oktatás és bemutatás.....	10
3.2.5.	Kutatás, vizsgálatok	10
3.2.6.	Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra	10
3.2.7.	Táj- és kultúrtörténeti értékek.....	10
3.2.8.	Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	11
3.3.	Kezelési egységek.....	11
3.3.1.	KE3 – Mocsárrét	12
3.3.2.	KE4 – Sík-és dombvidéki kaszálórét	13
3.3.3.	KE5 – Őshonos fás társulás.....	16
3.3.4.	KE8 – Szántó.....	19
3.3.5.	KE12 – Másodlagos gyepek.....	20
3.3.6.	KE13 – Gyakorlatban kivett területek (utak)	23
3.4.	Adminisztráció.....	24
3.5.	A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata.....	24

1. Azonosító adatok

1.1. Jogszábiályi háttér

Védetté nyilvánító határozat: 2006

Ács Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2012. (III. 30.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területekről

Kategória: helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás indoka, természetvédelmi célja: növénytani, vízügyi, tájképi

hrsz.: 048/14, 048/15, 048/17, 082/24, 082/26 (erdő alrészlete), 082/27, 082/29, 082/31, 082/33, 082/38, 082/39, 082/40, 082/41

Kiterjedése: 104 ha 6489 m²

Egyéb kapcsolódó rendelkezések:

A védetté nyilvánító önkormányzati rendelet további részleteket nem tartalmaz.

A helyi védett terület teljes egészében része a HUDI20034 Natura 2000 különleges természetmegőrzési területnek.

1.2. A védett érték adatainak frissítése

A területről 2013-ban készült ökológiai állapotfelmérés szerint: „A Concó-ér torkolat és a Lovadi-rét megyénkben egyedülálló, és az egész országra kitekintve is ritka természeti értékeket őriz, amelynek megőrzése és fenntartása kiemelt feladat. Az itt található ökoszisztéma – Concó-ér medre, mocsárrétek, ártéri puhafa ligeterdő, lefűződött Duna ág – hosszú évszázadok alatt, speciális körülmények között alakult ki és váltak növényekben és állatokban gazdaggá. Amellett, hogy a rét számos lágý- és fásszáru társulásnak, illetve növénynek és élőlénynek szolgál otthonául, több gazda megélhetéséhez járul hozzá, így biztosítva a szükséges természetvédelmi kezelést. Emellett a város kiemelt tájképi eleme, valamint egy letűnt kor (ártéri gazdálkodás) utolsó hírmondója. Fontos tehát, hogy eredeti formájában megőrizsük, és ez csak akkor lehetséges, ha a hagyományos gazdálkodási formákat fenntartjuk rajta. Az élőhely kialakulásában és fenntartásához a rendszeres kaszálás és legeltetés valamint a dunai áradások elengedhetetlenek. Ezekhez a körülményekhez alkalmazkodva alakult ki egy egyedülállóan változatos ártéri ökoszisztéma, amelyből egyre kevesebb van nem csak Magyarországon, de az Európai Közösségben is.

A gyepek között több tucat idős famatuzsálem (főleg fűz és fekete nyár egyedek találhatóak, némelyik mellmagassági törzskerülete meghaladja a 7-8 métert!) is találhatóak. A fűzeket még pár vesszőtermelésre használtak. A terület így nemcsak természetvédelmi, tájképi, de kultúrtörténeti szempontból is jelentős, egy letűnt kor – az ártéri gazdálkodás - egyik utolsó hírmondója. A korábban már említett famatuzsálemek között sok a veszélyeztetett genetikai állományú és egyre ritkább fekete nyár (*Populus nigra*). Megőrzésük erdészeti szempontból is fontos.”

Eszerint a következő védett fajok fordulnak elő a területen:

Növények:

nyári tűzike (*Leucójum aestivum*), 5000–10000 tő

ligeti csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), 10000–20000 tő

szibériai nőszirom (*Iris sibirica*), 500–1000 tő
réti iszalag (*Clematis integrifolia*), 10000–20000 tő
mocsári aggófű (*Senecio paludosus*), 500–1000 tő
mocsári lednek (*Lathyrus palustris*), 500–1000 tő
réti legyezőfű (*Filipendula ulmaria*)¹, 500–1000 tő
üstökös veronika (*Veronica catenata*)², 500–1000 tő
nyúlánk ibolya (*Viola elatior*)³, 1000–2000 tő

Madarak:

fehér gólya (*Ciconia ciconia*): 1 pár költ a terület határán, rendszeres táplálkozó, illetve további kajtár csapatok

fekete gólya (*Ciconia nigra*): 1 pár költ a területen, rendszeres táplálkozó, illetve további kajtár csapatok

barna kánya (*Milvus migrans*): 1 pár költ a terület határán, rendszeres táplálkozó

rétisas (*Haliaeetus albicilla*): 1 pár költ a terület határán, rendszeres táplálkozó, illetve télen több egyed is mozog a területen

piroslábú cankó (*Tringa totanus*): alkalmi költő, 1-4 pár

haris (*Crex crex*): alkalomszerűen 5–10 pár költ

berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*), 5–10 pár

fekete harkály (*Dryocopus martius*), 2–4 pár

közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), 5–10 pár

tövisszúró gébics (*Lanius collurio*), 5–10 pár

fürj (*Coturnix coturnix*), 2–5 pár

sordély (*Emberiza calandra*), 5–10 pár

sárga billegető (*Motacilla flava*), 10–15 pár

rozsdáscsuk (*Saxicola rubetra*), 3–5 pár

cigánycsuk (*Saxicola torquata*), 4–6 pár

búbos banka (*Upupa epops*), 2–3 pár

nyaktekercs (*Jynx torquilla*), 2–4 pár

héja (*Accipiter gentilis*), 1 pár

barna rétihéja (*Circus aeruginosus*), 1 pár

kabasólyom (*Falco subbuteo*), 1 pár

kerti geze (*Hippolais icterina*), 3–5 pár

Emlősök:

vidra (*Lutra lutra*): 1-1 egyed látogatja a területet

eurázsiai hód (*Castor fiber*): 1-2 család él a közelben és kóborlásban, magas víznél megjelenik

Halak:

leánykancér (*Rutilus pigus*), szórványos ragadozó

őn (balin) (*Aspius aspius*)

halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)

ingola fajok (*Eudontomyzon* spp.)

selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*)

szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)

német bucó (*Zingel streber*)

¹ nem védett

² nem védett

³ nem védett

magyar bucó (*Zingel zingel*)
vágócsík (*Cobitis taenia*)
széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*)
gyakori réti csík (*Misgurnus fossilis*)
garda (*Pelecus cultratus*)

Kétéltűek:

dunai tarajos gőte (*Triturus dobrogicus*)
pettyes gőte (*Triturus vulgaris*)
vöröshasú unka (*Bombina bombina*), 1000–2000
barna varangy (*Bufo bufo*), 1000–5000
erdei béka (*Rana dalmatina*), 1000–5000
zöld levelibéka (*Hyla arborea*), 100–500

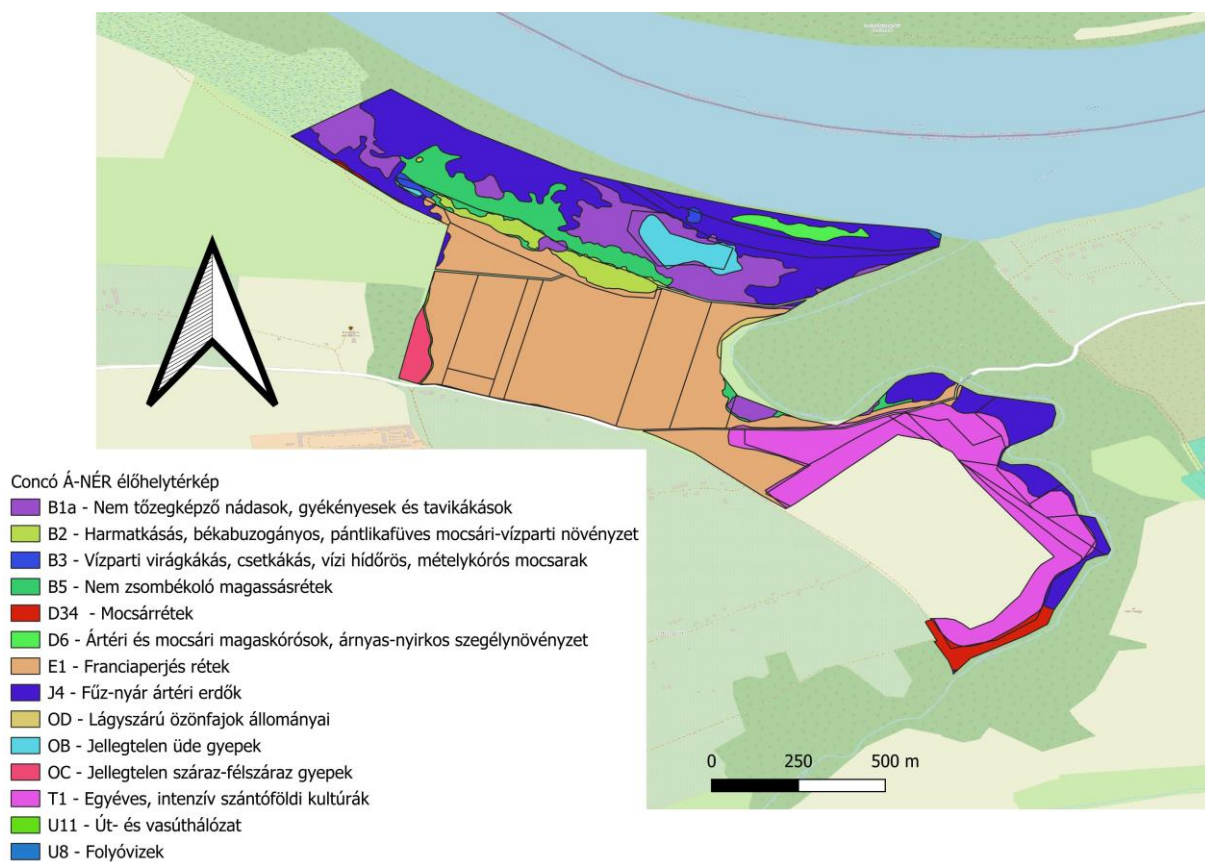
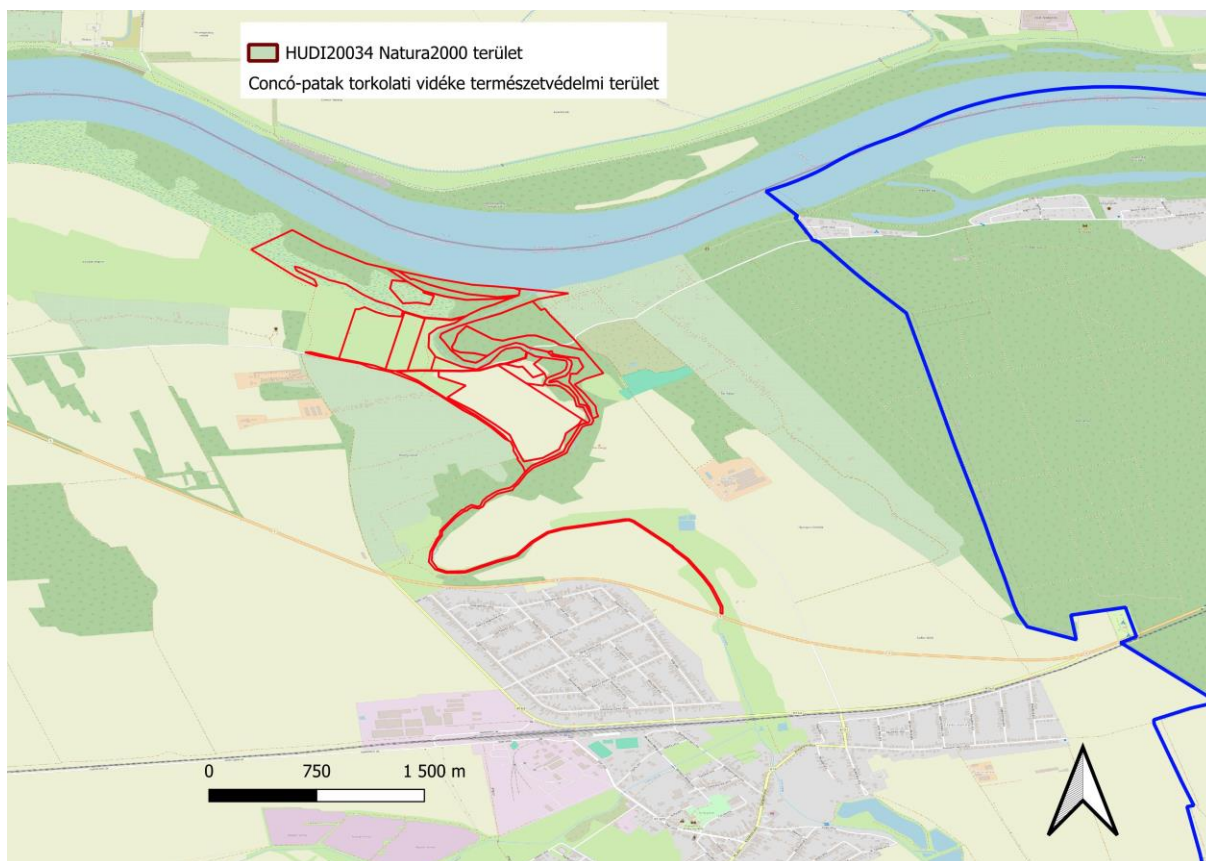
Hüllők:

zöld gyík (*Lacerta viridis*), 100–500
fürgye gyík (*Lacerta agilis*)
vízisikló (*Natrix natrix*)

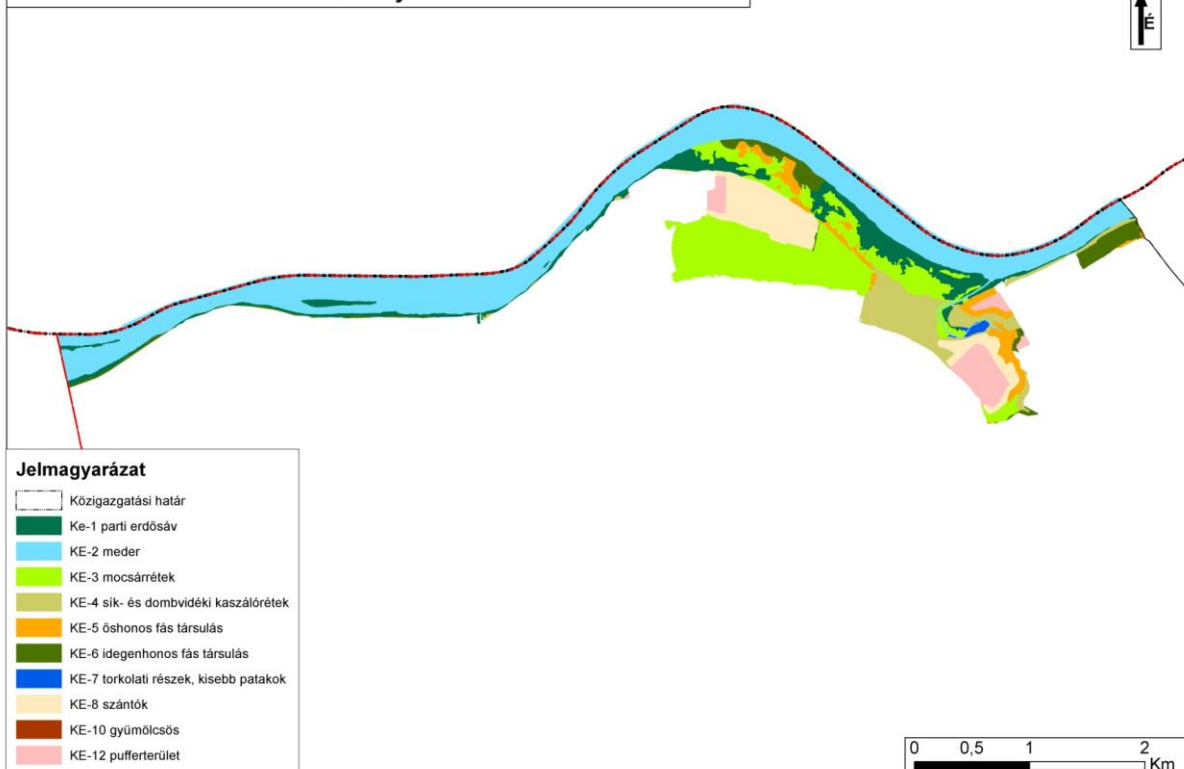
Rovarok:

nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), szórványos
nagy gyöngyházlepke (*Argynnis paphia*), gyakori
kis színjátszólepke (*Apatura ilia*), szórványos
bógáncslepke (*Vanessa cardui*), gyakori
kis rókalepke (*Aglais urticae*), szórványos
fecskéfarkú lepke (*Papilio machaon*), gyakori
kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), gyakori
nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), ritka
vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), szórványos
csíkos medvelepke (*Euplagia quadripunctaria*), szórványos
farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*), szórványos
kis pávaszem (*Saturnia pavonia*), szórványos
halálfejes lepke (*Acherontia atropos*), ritka
holdkék szitakötő (*Coenagrion lunulatum*), ritka
lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*), ritka
díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*). ritka

A természetvédelmi terület elhelyezkedése:

A Duna és ártere (HUDI20034) Natura2000 terület kezelési egységei
1. szelvény - Ács

1.3. Dokumentumfotók

Ártéri ligeterdő és mocsárrét a Concó torkolatában (KE5 és KE3)

2. Természetvédelmi célkitűzések

Rendeltetés: A Concó-patak torkolati vidéke természetvédelmi terület a Pannon régióra jellemző vizes élőhelyek kiterjedésének és ökológiai állapotának, valamint a hozzájuk kötődő folyóvízi és folyóparti élővilág állományainak kedvező természetvédelmi helyzetben történő megőrzése.

Célkitűzés:

1. Ártéri gazdálkodási formák lehetőségének fenntartása, illetve az ehhez kapcsolódó hagyományos állattartási formák életben tartása.
2. A dunai endemikus halfajainak (magyar bucó (*Zingel zingel*), német bucó (*Zingel streber*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), leánykancér (*Rutilus pigus*)), illetve a területen fészkel fokozottan védett madárfajoknak (rétisas (*Haliaeetus albicilla*), a barna kánya (*Milvus migrans*), a fekete gólya (*Ciconia nigra*)), és emlősök (a hód (*Castor fiber*) és a vidra (*Lutra lutra*)) állományainak védelme.
3. Az ártéri élőhelyekre jellemző, azonban ma már eltűnőben, kihalófélben lévő védett és veszélyeztetett fajok élőhelyi feltételeinek biztosítása, a még jelen lévő állományaik fenntartása, populációinak növelése, stabilizálása.
4. A területen gyorsan terjedő özönfajok állományának csökkentése, a természetes, őshonos fajösszetétel fenntartása a partmenti erdősávokban és gyepekben.

5. A mellékágak, illetve egyes szakaszokon a parti zóna természetvédelmi prioritással történő rehabilitációja.
6. A kavicszátonyok megőrzése, illetve új zátonyok kialakulásának, kialakításának elsegítése.
7. Lágý- és fásszáru tájidegen fajok arányának visszaszorítása.
8. A hajóforgalmi igények összehangolása a természetvédelmi érdekekkel.

3. Részletes természetvédelmi kezelési terv

3.1. Természetvédelmi stratégiák

A védelem célja a természetközeli élőhelyek legalább mai állapotukban való megtartása, optimális esetben javítása. A természetes élőhelyekhez sorolható erdő- és gyepterületek megőrzése. A természetvédelmi cél elérése érdekében a fő – általános – tennivalók a következők:

1. Az agresszívan terjedő inváziós növényzetet vissza kell szorítani, a tájidegen fákat folyamatosan hazai, tájban honos fafajokra (tölgy, kőris, stb.) kell cserélni.
2. A különlegesen ritka, védett, fokozottan védett növény- és állatfajok populációnak védelmét biztosítani kell
3. Az értékek bármilyen szennyezését, rongálását meg kell akadályozni.
4. A természetvédelmi szempontból értékes, kívánatos állapotot rögzíteni kell és a beavatkozások minimalizálása mellett fenntartani.

A Concó-patak torkolati vidéke védelmének célja a kiemelt természetközeli élőhelyek, növénytársulások, valamint védett fajok és egyedi természeti értékek megőrzése, a biodiverzitás fenntartása, a természetközeli élőhelyek legalább mai állapotukban való megtartása, optimális esetben javítása. További cél a szennyezések megakadályozása, minimalizálása, a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló kutatás, oktatás, turizmus támogatása. A természetvédelmi cél elérése érdekében a fő – általános – tennivalók a következők:

1. Tilos a védett természeti terület állapotát és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.
2. Erdő, rét, legelő művelési ágának megváltoztatásához csak kivételes esetben és csak a természetvédelem célok megvalósulása érdekében szabad hozzájárulni.
3. A természetvédelmi területen tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja.
4. A természetvédelmi területen fokozott figyelmet kell fordítani a hulladékok folyamatos eltávolítására, amennyiben szükséges karbantartási ütemtervet kell készíteni a folyamatos fenntartás céljából.
5. Az özönnövények állományainak megfigyelése, szükség esetén visszaszorításuk
6. A gyepek cserjésedésének, erdősülésének megakadályozása
7. Kiemelt védett fajok jelenlétének, állományainak monitorozása, szükség esetén fajvédelmi tennivalók meghatározása, végrehajtása
8. A művelési ág besorolások aktuális műveléshez igazítása

3.2. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett vagy nem szabályozott kezelési előírásokat a területen az illetékes hatóság egyedi államigazgatási eljárásban határozza meg.

3.2.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

1. Az őshonos fák megőrzését elősegítő beavatkozásokat (száraz, letört ágak eltávolítása, sebkezelés, stb.) vegetációs időszakon kívül, de az énekesmadarak költési időszaka előtt kell elvégezni.
2. A fenntartó kezelések során ügyelni kell az odúlakó fajok jelenlétére.
3. turisztikailag nem frekvenciált, emberi életet nem veszélyeztető helyen a lábon álló öreg fák kivágása, földön fekvő holtfa, száradék eltávolítása, a fák egészségügyi kezelése nem lehetséges

3.2.3. Látogatás

1. A Concó-patak torkolati vidéke korlátozás nélkül látogatható.
2. Védett értékek megőrzése (pl. madarak költése) érdekében a látogatás átmenetileg korlátozható.

3.2.4. Oktatás és bemutatás

1. Ismeretterjesztési célból arra alkalmas helyeken tanösvényeket lehet létesíteni, ahol a természetvédelmi terület növénytani és állattani értékeiről szerezhetnek ismereteket a látogatók.
2. A terület értékeinek megismertetése (helyben és távoli elérésekkel, pl. internet, kiadványok, rendezvények)

3.2.5. Kutatás, vizsgálatok

1. A terület egészén a terület állapotát befolyásoló vizsgálatok a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezései szerint végezhetők, beavatkozással nem járó kutatások a fenntartó felé történő bejelentés után végezhetők.
2. A terület élővilágának felmérése és nyomon követése

3.2.6. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

1. A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
2. A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
3. A meglévő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
4. A meglévő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
5. A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a természetközeli élőhelyek állapotát nem érinti negatívan

3.2.7. Táj- és kultúrtörténeti értékek

1. Az ártér tájképi jellegét meg kell őrizni

3.2.8. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

1. Természetvédelmi célú beavatkozásokon kívül egyéb beavatkozások a terület élőhelyein nem végezhetők.

3.3. Kezelési egységek

A HUDI20034 Duna és ártere kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2014-ben elkészült és elfogadásra került. A Concó-patak torkolati vidéke természetvédelmi terület kezelése során az ezt a területet teljesen magában foglaló HUDI20034 kezelési tervében foglaltak alkalmazandók.

A HUDI20034 kezelés terve 11 kezelési egységet különböztet meg, ezek közül 4 található meg a Concó-patak torkolati vidéke természetvédelmi területen.

Az Ács 048/14 hrsz térképen nem mutatott részei a KE08 kezelési egységhez tartoznak

KE3: mocsárrét
KE4: sík-és dombvidéki kaszálórét
KE5: őshonos fás társulás
KE8: szántó

Ezt egészítjük ki 2 további kezelési egységgel
KE12: másodlagos gyepek
KE13 (-): gyakorlatban kivett területek (utak)

Az Ács 048/14 hrsz a KE08 kezelési egységhez tartoznak

3.3.1. KE3 – Mocsárrét

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelés egységbe a nedvesebb gyepek, mocsárrétek tartoznak. Legfontosabb feladat a kaszálás hosszútávú biztosítása a területen, illetve a vízelvezetés megszüntetése, ugyanis az élőhelyek ezáltal kiszáradnak, ami veszélyezteti a fennmaradásukat.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

1. a kaszálást felázott talajviszonyok esetén nem lehetséges
2. a vérfű hangyaboglárka szaporodási helyének az egyik felét május elején, a másik felét szeptemberben szükséges kaszálni – mozaikosan felosztva a területet
3. szelektív és biológiai szűnyogirtás szükséges a vegyszeres, tömeges helyett
4. az élőhely fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása
5. A területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása tilos, növényvédőszer tárolása nem lehetséges, kijuttatása a fás szárú inváziós fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével nem lehetséges.
6. a kaszálások idejének ütemezése a jelölő fajok szaporodásbiológiájának figyelembevételével történjen a NP-kal egyeztetve
7. vízelvezető árkok, csatornák további mélyítésének folytatása nem lehetséges, mert a jelölő élőhelyeken már májusra kiszáradnak a mocsárrétek

Erdőterületekre vonatkozó előírások

1. E25 Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).

Gyepterületekre vonatkozó előírások

1. GY01 Felületés nem megengedett.
2. GY02 Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
3. GY08 Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendkezelő használata tilos.
4. GY14 Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
5. GY15 Tüzpázták létesítése nem megengedett.
6. GY24 A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
7. GY29 Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
8. GY30 A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
9. GY33 A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
10. GY34 Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát a vegetációs időszak kezdetén (április-május) kell elvégezni.
11. GY44 A legeltetési sűrűséget a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni szükséges.
12. GY59 Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.

13. GY71 Kaszálás július 15. előtt a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges.
14. GY86 A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni
15. GY91 Mozaikos kaszálás folytatása, egybefüggő kaszált terület nem haladhatja meg az 5 ha-t, vagy a terület 30%-át. A kaszálások között legalább 1 hétnek el kell telnie.
16. GY92 A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
17. GY105 Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező.
18. GY112 Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
19. GY117 Éjszakázó helyek és ideiglenes karámok helyét a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni szükséges.

Vizes területekre vonatkozó előírások

1. V41 A learatott nád vizes élőhelyről történő kiszállításának nyomvonalát a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve kell kialakítani.
2. V42 A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságot értesíteni kell .
3. V43 A nádaratás befejeztéről értesíteni kell a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságot.
4. V44 A hagyásfoltok kialakítását a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve kell kijelölni.
5. V46 December 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talaviszonyok figyelembe vételével.
6. V51 A nádas minimum 30–40%-át nem szabad learatni.
7. V52 A hagyásfoltokat évente eltérő helyen kell kialakítani.
8. V56 A nádaratás csak fagyott talajon végezhető.
9. V58 Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
10. V59 A nádaratást végzőnek, a nád aratásához, a rendelkezésére álló nádvágó gépek közül mindig a talaj és hidrológiai adottságainak megfelelő gépet kell használni.
11. V60 A nádaratás során természetes, gyorsan lebomló anyagokból készített kötözőanyagot
12. kötelező használni.

A fenti előírásorokat az alábbi pontosításokkal lehet használni.

A HUDI20034 Duna és ártere KjtT területére pontosított előírások:

1. GY71 Kaszálás június 15. előtt a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges

3.3.2. KE4 – Sík-és dombvidéki kaszálórét

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe a kaszálórétek, mocsárrétek és az azokkal mozaikoló kisebb ligeterdő-foltok tartoznak. Legfontosabb feladat a legeltetéssel kombinált kaszálás hosszútávú biztosítása.

Kezelési egység megfeleltetése:

ÁNÉR-kód: D34 - Mocsárrétek
E1 – Franciaperjés rétek
J3 – Folyómenti bokorfüzesek
J4 – Fűz–nyár ártéri erdők
OB – Jellegtelen üde gyepek
OC – Jellegtelen száraz–felszáraz gyepek
OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet
P2b – Galagonyás–kökényes–borókás száraz cserjések

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

Mezőgazdálkodáshoz köthető előírások:

1. Az élőhely fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása szükséges. A víztől függő gyepeken a kaszálás és legeltetés kombinálása szükséges, kaszálás, majd sarjülegeltetés sorrendben
2. A területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása tilos, növényvédőszer tárolása nem lehetséges, kijuttatása a fás szárú inváziós fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével nem lehetséges.
3. természetvédelmi szempontból kedvező művelési ág váltás engedélyezhető legyen, pl.: szántó - gyepek konverzió

Gazdálkodáshoz köthető kezelési előírás-előírások:

Kötelezően betartandó előírások.

1. Gyepek esetében a 275/2004 (X.8) Kormányrendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről, valamint a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról

Önkéntesen vállalható előírás-előírások:

1. A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található fás állományok, illetve nádasok miatt szükséges az erdőkre és a vizes területekre vonatkozó előírások alkalmazása is.

Erdőterületekre vonatkozó előírás-előírások

1. E25 Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
2. E39 A mikroélőhelyek fenntartása.

Gyepterületekre vonatkozó előírás-előírások

1. GY01 Felülvetés nem megengedett.
2. GY02 Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
3. GY08 Dobkaszó és talaj meghajtású rendszerek, kezelő használata tilos.
4. GY14 Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
5. GY15 Tüzpáztűz létesítése nem megengedett.
6. GY24 A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
7. GY29 Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.

8. GY30 A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
9. GY33 A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
10. GY34 Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április–május) vagy végén (augusztus–szeptember) kell elvégezni.
11. GY59 Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.
12. GY71 Kaszálás június 15. előtt a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges.
13. GY86 A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni
14. GY91 Mozaikos kaszálás folytatása, egybefüggő kaszált terület nem haladhatja meg az 5 ha-t, vagy a terület 30%-át. A kaszálások között legalább 1 hétnek el kell telnie.
15. GY92 A gyepterület kaszálása, szárazúzása esetén min. 10
16. GY105 Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező.
17. GY112 Tisztító kaszálás, szárazzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárazzás.
18. GY117 Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni szükséges

Vizes területekre vonatkozó előírás-előírások

1. V58 Nádat deponálni, válogatni a területen tilos
2. V60 A nádaratás során természetes, gyorsan lebomló anyagokból készített kötöző anyagot köteles használni

Vadgazdálkodási előírás-előírások

1. VA02 A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
2. VA03 A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek változatosabbá tétele érdekében. Szükséges azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyeppé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését. A fejlesztés a gyepgazdálkodást teszi lehetővé azáltal, hogy a túlzottan cserjés részeken szárazúzóaszt és többszöri utókezelést alkalmaz, ami után a kaszálás vagy legeltetés már végezhető. Az élőhelyeken található nádasok letermelése nem lehetséges a vizes élőhelyek, illetve a nádas körül található gyepek védelme érdekében. Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési előírások indoklása

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a természetközeli élőhelyek fennmaradása, illetve kiterjedésük megőrzése érdekében. A kaszálás bevezetése és fenntartása megakadályozza a területen végbemenő szukcessziós folyamatokat, így megőrizve a jelölő élőhelyeket. A környező erdős területekről, és a területen belüli faállományokból történő szállítás és munkálatok szabályozása csökkenti a környező jelölő élőhelyek sérülését. Az erdős területeken a mikroélőhelyek fenntartása biztosítja a változatos erdőszerkezetet, és a gyepekkel váltakozó erdők mozaikos tájszerkezetét segít megőrizni. A szomszédos nádas területen végzett nádaratás tevékenységei ne terjedjenek ki erre a kezelési egységre, mert veszélyezteti a vízhez kötődő jelölő élőhelyek és fajok fennmaradását.

3.3.3. KE5 – Őshonos fás társulás

Kezelési egység meghatározása

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak azok az üzemtervezett erdőrészek, melyek nem idegenhonos faültetvények. Legfontosabb feladat a foltokban jelen lévő idegenhonos állományok őshonosra cserélése, illetve természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő gazdálkodási mód bevezetése.

Kezelési egység megfeleltetése

ÁNÉR-kód:

- J3 – Folyómenti bokorfüzesek
- J4 – Fűz-nyár ártéri erdők
- J6 – Keményfás ártéri erdők
- P1 – Őshonos fafajú fiatalosok
- P2a – Üde és nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások

Erdőgazdálkodáshoz köthető előírások:

1. turisztikailag nem frekvenciált, emberi életet nem veszélyeztető helyen a lábon álló öreg fák kivágása, földön fekvő holtfa, száradék eltávolítása, a fák egészségügyi kezelése nem lehetséges
2. a Natura 2000 erdőterületeken is érvényesíthető legyen a vegetációs időszak fogalma
3. amennyiben idegenhonos fafajokkal fertőzött, a szaporodóképes idegenhonos egyedek eltávolítása szükséges a fészkelési időszakot figyelembe véve, augusztus 1. után
4. vágástéri maradék kezelése (elszállítása, darálása, égetése) mennyiség függvényében szükséges, előzetesen egyeztetve a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.

Gazdálkodáshoz köthető kezelési előírás-előírások

Kötelezően betartandó előírások:

1. Erdők esetében a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről, a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról
2. A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet betartása kötelező
3. A 462. sz. Kisbéri Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes: 2006. január 1. – 2015. december 31.) Törzskönyvi szám: 10/2006, betartása szükséges.

Erdőterületekre vonatkozó előírás-előírások

1. E01 A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében.
2. E04 Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítése nem megengedett.
3. E05 Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
4. E06 Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
5. E07 Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
6. E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
7. E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
8. E11 A fával nem, vagy részben fedett területek egyéb részletként (tisztás, cserjés, nyiladék, erdei vízfolyás és tó, kopár) történő lehatárolása, szükség esetén az erdőrészlet megosztásával. (Megj.: üzemtervezett erdők esetén)
9. E12 A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
10. E13 Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
11. E16 A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 jelenlétének biztosítása. (Megj.: kivéve idegenhonos állományok esetén)
12. E18 A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
13. E20 Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkenek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
14. E22 Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és búvóhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.
15. E31 A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
16. E33 Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
17. E36 Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása. (Megj.: kivéve idegenhonos állományok esetén)
18. E38 Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
19. E39 A mikroélőhelyek fenntartása.
20. E41 A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása. (Megj.: mely megegyezik az erdőtervben meghatározott korlátozással)
21. E50 A vágásterületen történő égetés mellőzése.
22. E52 Őshonos fafajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása. (Megj.: valamint származási körzet azonos)
23. E54 Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
24. E65 Intenzíven terjedő idegenhonos faj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.

25. E68 Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágy és fás szárú fajok ellen alkalmazható a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
26. E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
27. E70 "Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:
 - a) Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - b) Szükséges alkalmazási idő: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.
 - c) Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - d) Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
28. Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - a) Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - b) Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
29. E71 A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
30. E73 Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.

Vadgazdálkodási előírás-előírások

1. VA01 Szóró, szózó vagy etetőhely a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
2. VA02 A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban a jelölő élőhelyeken (Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők). A szerkezetátalakítás során szükséges a teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése, a környező jelölő élőhelyeket veszélyeztető gyomosodás elkerülése érdekében. Kiemelt jelentőségű az akác lehetőség szerinti legkíméletesebb letermelése.

Kezelési előírások indoklása:

A kezelési előírások a tájidegen, inváziós fajok területről történő kiszorításával biztosítják az őshonos Natura természetközeli állományok alkotta ligeterdők fennmaradását, regenerációját. Az elő- és véghasználatok kíméletes végzése a természetközeli állományok természetessége szempontjából kiemelkedő fontosságú. Az intenzív használatok hosszabb távon a természeti állapot degradációjával járnának. A túltartott vadállomány taposásával,

túrásával a természetközeli élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve szükséges.

3.3.4. KE8 – Szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen a földhivatali nyilvántartás szerint szántó művelési ágba tartozó területek.

Kezelési egység megfeleltetése:

ÁNER-kód:

- T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
- T2 – Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák
- T5 – Vetett gyepek, füves sportpályák
- T6 – Extenzív szántók
- T9 – Kiskertek

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

1. extenzív szántóművelés szükséges
2. belvízelvezetés tiltása

Szántóterületekre vonatkozó előírások

1. SZ01 Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
2. SZ04 Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
3. SZ05 Évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszálatlan területet kell hagyni.
4. SZ07 Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
5. SZ08 Repce esetén a teljes repceterületnek a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által kijelölt legalább 5, de legfeljebb 10%-án a madarak téli táplálékának biztosítása céljából a hóeltakarítás kötelező.
6. SZ10 Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
7. SZ11 Szalma, széna: szalma, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
8. SZ14 A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
9. SZ17 Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók.
10. SZ19 Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.

11. SZ20 Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
12. SZ21 Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
13. SZ22 Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
14. SZ24 Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
15. SZ35 Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
16. SZ43 Fás szárú és lágy szárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
17. SZ44 Fóliasátras és üvegházhasználat termesztés tilos.
18. SZ46 Melioráció tilos.
19. SZ47 Meszezés tilos.
20. SZ48 Drénezés tilos.
21. SZ49 Az időszakos- és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető.
22. SZ54 Szántó füves élőhelyé alakítása, későbbi kezelés nélküli spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
23. SZ62 Telepítés előtt, valamint a program teljes ideje alatt műtrágya és bármilyen szerves trágya kijuttatása tilos.
24. SZ63 Tájidegen fűmagkeverékkel történő vetés tilos.
25. SZ64 A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztroló legeltetés szükséges.
26. SZ66 A telepítést követő második évtől évi kétszeri kaszálás (május-júniusban, illetve augusztus-szeptemberben), valamint a kaszálást követő sarjülegeltetés szükséges az aranyvessző és a nád visszaszorítására, valamint a cserjésedés megakadályozására.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

A szántók visszagyepesítése szükséges

3.3.5. KE12 – Másodlagos gyepek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a terület másodlagos, jellegtelen gyepei, bennük természetes kísérőfajok nem vagy elvétve fordulnak elő. Többnyire intenzív használat és taposás alatt állnak.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

1. OB – Jellegtelen üde gyepek
2. OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
3. OD – Lágyszárú özönfajok állományai
4. OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

1. Gyomirtószerek használatának mellőzése
2. Gyep feltörése nem megengedett
3. Gyep beépítése nem megengedett
4. A kaszálások idejének ütemezése a természetvédelmi szempontból értékesebb fajok szaporodásbiológiájának figyelembevételével történjen
5. Idegenhonos fa és cserjefajok eltávolítása
6. szelektív és biológiai szúnyogirtás a vegyszeres helyett
7. vadat vonzó létesítmények nem telepíthetők

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési előírások

1. A terület gyepjein mezőgazdasági hasznosítás jelenleg nem történik.
2. A gyepek legeltetése lehetséges. Ezeken a helyeken természetvédelmi szempontból alacsony állatlétszámmal, optimális esetben juhokkal történő kíméletes legeltetés a legkedvezőbb.

Mezőgazdálkodáshoz köthető előírások:

1. Az őshonos fajok alkotta cserjés-fás foltok az élőhelymozaik fontos elemei. Ezért hosszútávon az erdőregenerációt és szukcessziót nem érdemes mindenütt megakadályozni, az őshonos cserjéseket foltokban meg kell hagyni.
2. A lehetséges helyeken akár foltokban vagy sávokban a kaszálások gyakoriságát csökkenteni szükséges
3. Traktorra szerelt gépi kaszálás, szársértő kaszatípus, illetve dobkasza nem alkalmazható. Kézi motoros kaszálás esetén elsősorban alternáló kasza használata szükséges.
4. A gyepterületek égetése tilos.
5. A kezelési egységben a természetvédelmi szempontból kedvező gyepszerkezetet negatívan befolyásoló agrotechnikai művelet – felülvetés, általános vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, fogasolás, tárcsázás, hengerezés, gyepszellőztetés, kiszántás – tilos.
6. Szükséges a területek rendszeres ellenőrzése, hogy a betelepülő idegenhonos elemek (fás- és lágyszárú növények) minél hamarabb felfedezhetők és a területről eltávolíthatók legyenek a jelölő élőhelyek és fajok megóvása érdekében.
7. Az idegenhonos, inváziós egyedi fák, facsoportok esetében szükséges azok minél teljesebb visszaszorítása mechanikus módszerek alkalmazásával.
8. Az inváziós lágyszárúakkal fertőzött területeken – a fertőzöttség és az eredeti vegetáció meglétének függvényében évente változó számú – virágzás előtti kaszálás szükséges.

Vadgazdálkodáshoz köthető előírások:

1. Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, illetve ilyen szinten tartása.
2. A kezelési egységben tilos minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak növekedését okozza.
3. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás tilos.
4. Vadgazdálkodási és vadászati berendezések (szóró, etetőhely, szózó, itatóhely) és létesítmények (magasles) nem helyezhetők el.

Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-előírások:

Kötelezően betartandó előírások:

1. A területen a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásait be kell tartani.
2. Az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatban szükséges betartani az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelet, valamint az Európai Unió számára veszélyt jelentő inváziós fajok körét meghatározó végrehajtási rendeletek előírásait. (A Bizottság (EU) 2016/1141 végrehajtási rendelete (2016. július 13.) az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok

1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti jegyzékének elfogadásáról, A Bizottság (EU) 2017/1263 végrehajtási rendelete (2017. július 12.) az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében létrehozott, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajoknak az (EU) 2016/1141 végrehajtási rendelet szerinti jegyzéke naprakésszé tételéről, A Bizottság (EU) 2019/1262 végrehajtási rendelete (2019. július 25.) az (EU) 2016/1141 végrehajtási rendeletnek az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékének aktualizálása céljából történő módosításáról). Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 408/2016. (XII. 13.) Korm. rendelet pedig meghatározza a feladatok végrehajtásáért felelős szerveket és az egyes hatósági eljárási szabályokat.

3. A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet alapján a földhasználónak védekezési kötelezettsége van a területen található/megjelenő selyemkóró (*Asclepias syriaca*) állománnyal kapcsolatban.

Szükséges előírások:

1. GY08 Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendkezelő használata nem megengedett.
2. GY09 Fogasolás nem megengedett.
3. GY10 Tárcsázás nem megengedett.
4. GY11 Hengerezés nem megengedett.
5. GY12 Gyepszellőztetés nem megengedett.
6. GY13 Kiszántás nem megengedett.
7. GY14 Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
8. GY15 Tüzpázták létesítése nem megengedett.
9. GY22 Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
10. GY23 A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
11. GY25 A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása.
12. GY28 A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
13. GY30 A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése.
14. GY32 A működési terület szerinti Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása.
15. GY33 A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása
16. GY34 Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április–május) vagy végén (augusztus–szeptember) végezhető.
17. GY40 Legeltetési sűrűség 0,2–0,4 állategység/ha.
18. GY45 A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges. (Megjegyzés: selyemkóróval (*Asclepias syriaca*) fertőzött területeken magérés esetén az őszi legeltetés kerülendő.)
19. GY58 Inváziós növényekkel fertőzött gyepekben csak a mentesítést követően lehet legeltetni.

20. GY59 Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.
21. GY67 Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
22. GY68 Legeltethető állatfaj: juh.
23. GY107 Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása.
24. GY108 Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor.
25. GY109 A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
26. GY116 A területen trágyadeponia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.
27. GY120 Agrár-erdészeti rendszerek közül a fás legelő és a mezővédő fásítás kialakítása támogatható.
28. GY131 A cserjék – későbbi kezelések megkönnyítése érdekében – talajszintben való kivágása.
29. GY132 A levágott növényi részek lehordása a gyepterületről 1 hónapon belül, a kivágott cserjéket tilos a gyepen deponálni.
30. E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
31. E73 Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

1. Az idegenhonos fajok visszaszorítását eredményező beavatkozások szükségesek.
2. A kezelési egység élőhelyeinek KE01 kezelési egység alá tartozó élőhelyekké alakítása szükséges
3. Természetes kísérőfajok és védett fajok betelepítése

Kezelési előírások indoklása

A kezelési egység gyepei intenzív hasznosítás alatt állnak, természetvédelmi értékük alacsony. Állapotuk javítása, diverzitásuk növelése és átalakításuk természetes gyepekké természetvédelmi értéküket növeli.

3.3.6. KE13 – Gyakorlatban kivett területek (utak)

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a beépített és lebetonozott (burkolt), illetve utakként funkcionáló felszínek

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

1. U1 – Belvárosok, beépített faluközpontok, lakótelepek
2. U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
3. U11 – Út- és vasúthálózat

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

Nem végezhetők olyan beavatkozások (pl. utak, járdák sózása), amik közvetve vagy közvetlenül negatív hatással vannak a többi kezelési egység élőhelyeire. Ezek helyett környezetkímélő megoldások alkalmazandók.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

A kezelési egység kiterjedése nem növelhető, azonban átalakítható a KE3, KE4, KE5 vagy KE12 kezelési egységekhez tartozó élőhelyekké.

Kezelési előírások indoklása

A kezelési egység élőhelyei természetvédelmi értéket nem képviselnek, kezelésük módja azonban lényeges az érintkező kezelési egységek megőrzése szempontjából.

3.4. Adminisztráció

1. A védetté nyilvánító jogszabályban ki kell jelölni a terület kezelőjét és természetvédelmi kezelőjét
2. Biztosítani kell, hogy a tervezési terület a kijelölt természetvédelmi kezelő vagyonkezelésében legyen.
3. A terület kezelője mellett kötelezően kijelölendő a terület megfelelő kompetenciákkal rendelkező természetvédelmi kezelője.
4. A védettség területi hatálya felülvizsgálandó, a védett földrészletek helyrajzi számai aktualizálandók

3.5. A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

A védettség hatálya haladéktalanul pontosítandó és az érintettek erről megfelelő módon tájékoztatandók.

Jelen kezelési terv folyamatos előírásai határidőhöz nem kötöttek. Az egyszeri beavatkozások mielőbbi megvalósítására kell törekedni.

A természetvédelmi kezelési terv előírásainak betartását a természetvédelmi hatóság ellenőrzi, a kezelési tervben megadott kezelési feladatok végrehajtását a természetvédelmi kezelő és Ács Város Önkormányzata ellenőrzi.

A természetvédelmi kezelési tervet 5 évente felül kell vizsgálni és a szükséges módosítási előírásokat megtenni. A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálatát Ács Város Önkormányzata, a terület természetvédelmi kezelője és a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság végzi, szükség esetén szakértő(k) bevonásával.